

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
полковник поліції

Андрій ФОМЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 081 Право
Освітня програма № 463 від 30.08.2016
Статус навчальної дисципліни вибіркова

Мова навчання: українська

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці// Програма навчальної дисципліни. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. – 13 с.

РОЗРОБНИК

- Віталій ГРИБАН - професор кафедри фізичного виховання, доктор біологічних наук, професор

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ірина СКРИПЧЕНКО - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри водних видів спорту Придніпровської академії фізичної культури і спорту.

Оксана СОЛОДКА - кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри боксу, боротьби та важкої атлетики Придніпровської академії фізичної культури і спорту.

Розглянуто на засіданні кафедри «Фізичного виховання»
30.05.2019, протокол № 17

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
___. ___. 2019, протокол №__

Схвалено Вченою радою університету, рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом _____ років. « __ » _____ 20 __, протокол №__
(до 5 років)

Метою вивчення навчальної дисципліни “Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” є набуття знань з основних положень дисциплін Безпека життєдіяльності та Основи охорони праці, формування, вмінь та навичок ефективного застосування студентами законодавчо-нормативної бази, здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати ефективні рішення, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Складовими мети є:

- освітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця-юриста; підвищенню правової культури та ерудиції студентів оволодінню досвідом інших держав у застосуванні знань цивільного захисту;

- розвиваюча – формувати та розвивати правові знання студентів; виробляти навички самостійного аналізу питань захисного характеру, що виникають у практичній діяльності; уміння застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації;

- виховна формувати ціннісні орієнтири студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненню української держави; формувати в майбутніх юристів правову свідомість та правову культуру, професійні та особисті якості.

Найважливіші світоглядні ідеї та категорії, які підлягають засвоєнню під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»:

- опанування необхідною підготовкою, що забезпечує бачення виникаючих проблем, шляхів їх розв’язання, застосовуючи навички творчого мислення та вдосконалення свого професійного рівня;

- формування відданості ідеям істини, добра, справедливості і законності, почуття відповідальності перед суспільством, державою та людиною.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Безпека життєдіяльності та основи охорони праці” є опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов’язковим урахуванням вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об’єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Засвоївши дисципліну «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» майбутні бакалаври (молодші спеціалісти) повинні володіти сукупністю загальнокультурних та професійних компетенцій з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов’язаних із гарантуванням збереження життя та здоров’я персоналу ОГ в умовах виробництва та при небезпечних і надзвичайних ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» бакалаври (молодші спеціалісти) у відповідних напрямках підготовки повинні мати такі головні загальнокультурні та професійні компетенції.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни закладені у попередньому вивченні таких дисциплін, як біологія людини (анатомія, фізіологія), правознавство, цивільний захист.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»

Згідно з вимогами освітньої програми Здобувачі повинні **знати:**

- 1) на понятійному рівні:** проведення ідентифікації, оцінювання стану загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками, вимоги до мікроклімату виробничих приміщень, факторів виробничого середовища;
- 2) на фундаментальному рівні:** види травматизму і особливості окремих травм й ушкоджень та порядок надання першої медичної допомоги у цих випадках;
- 3) на практично-творчому рівні:** правила надання першої допомоги при виникненні екстремальної ситуації.

вміти:

1) на репродуктивному рівні: проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання в пізнавальній та професійній діяльності, аналізувати стан власного фізичного, психічного та духовного здоров'я; вміти відтворювати знання, передбачені даною програмою;

2) на алгоритмічному рівні: захищати інтереси держави, поєднувати суспільні, колективні, та індивідуальні інтереси проводити самоаналіз, самопізнання, самовиховання та самовдосконалення, вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових життєвих ситуаціях;

3) на евристичному рівні: перевіряється не тільки ступінь досягнення студентами зовнішніх заданих результатів, а і «творче відхилення» від них. Основний параметр оцінки особистісних освітніх результатів - ступінь комплексного освітнього зростання студентів, що включає як стандартні, так і індивідуальні параметри, використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій;

4) на творчому рівні: використовувати основні засади цивільного захисту у повсякденному житті та екстремальних умовах.

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.

Визначення поняття охорони праці та безпеки життєдіяльності. Рівновага в системі "людина - життєве середовище", «людина –машина – середовище» та її компоненти. Безпека абсолютна та відносна. Життєдіяльність - як процес існування та самореалізації індивіда в єдності його життєвих потреб і можливостей. Аксиома про потенційну небезпеку діяльності людини. Предмети, об'єкти та цілі в системі "людина - життєве середовище". Ергономічні принципи безпеки, сумісності людини з технікою та середовищем. Ергономіка та умови праці. Категорії тяжкості праці.

Теоретично безпеку людини, суспільства повинні гарантувати закони держави в різних сферах діяльності: в природній - природоохоронне законодавство, у виробничій та соціальній - адміністративне, господарське, карне та інші розділи права. Саме вони повинні регулювати відношення між людьми в суспільстві, їх відношення до природи, оточуючого середовища. Положення законодавства, будь-якого розділу права є теоретичними основами певного напрямку сучасних наук: фундаментальних (хімічні, біологічні, фізичні, математичні), соціологічних (політика внутрішня, політика зовнішня) та гуманітарних (правознавство, культурологія, мистецтво). Науковий аналіз чинників, що впливають на безпеку кожної окремої людини, всього суспільства складає основу курсу, його теоретичні засади, без яких не може бути практичних умінь, адекватних дій у певній ситуації.

ТЕМА 2. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ . ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ.

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.

Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

Стандарти в галузі охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП).

МІЖДЕРЖАВНІ стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці.

Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.

Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.

ТЕМА 3. ОСНОВИ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ГІГІЄНИ ПРАЦІ. МІКРОКЛІМАТ ВИРОБНИЧИХ ПРИМІЩЕНЬ.

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають

санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, парою, пилом, димом, мікроорганізмами).

Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення.

ТЕМА 4. ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА, ЗАХОДИ ТА ЗАСОБИ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.

Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин

і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які

опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація

електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом

ТЕМА 5. ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин.

Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту.

Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками

ТЕМА 6. ПАТОГЕННА ДІЯ МЕХАНІЧНИХ, ФІЗИЧНИХ, ХІМІЧНИХ ТА БІОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ.

Одним з видів небезпеки є біологічні речовини, до яких відносять макроорганізми (рослини та тварини) і патогенні мікроорганізми, збудники інфекційних захворювань (бактерії, віруси, грибки, рикетсії, спірохети, найпростіші).

Сучасне довкілля - природне, техногенне: промисловість, сільське господарство, побут надзвичайно насичені хімічними речовинами різних класів небезпеки, часто першого та другого. Це ставить проблему розробки виробничих технологій, які б убезпечували людину - працівника

Серед найнебезпечніших факторів навколишнього середовища, що можуть мати патогенний вплив на організм та призводити до розвитку захворювань, є іонізуюче випромінювання. Широке використання променевої енергії для виробничих і наукових потреб, з лікувальними та діагностичними цілями, можливість виникнення аварійних ситуацій зумовлюють потребу глибокого вивчення впливу іонізуючого випромінювання на організм людини. Знання механізмів ушкоджувальної дії іонізуючого випромінювання на молекулярному та клітинному рівнях необхідні для розуміння патогенезу променевої хвороби.

ТЕМА 7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ. КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНИХ, ТЕХНОГЕННИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НЕБЕЗПЕК.

Небезпека — це негативна властивість матерії, яка проявляється у здатності її завдавати шкоди певним елементам Всесвіту, потенційне джерело шкоди. Якщо мова йде про небезпеку для людини, то це явища, процеси, об'єкти, властивості, здатні за певних умов завдавати шкоди здоров'ю чи життю людини або системам, що забезпечують життєдіяльність людей.

Кожна людина відчуває небезпеку інтуїтивно і розуміє значення її по-своєму. Згідно з висновками експертів ООН, більшість людей пов'язують відчуття небезпеки з буденними проблемами і повсякчасними клопатами, а не ґрунтують його на побоюванні глобальних катастроф чи міжнародних конфліктів. Захист житла, робочого місця, достатку, здоров'я, довкілля — основні проблеми безпечного самопочуття людини. Відчуття небезпеки має також глибоко індивідуальний відтінок, який головним чином залежить від:

- а) рівня соціального і духовного розвитку особистості;
- б) ситуації і суспільного устрою, які позитивно чи негативно впливають на світосприйняття громадянина.

При ідентифікації небезпек необхідно виходити з принципу «все впливає на все», тобто джерелом небезпеки може бути все живе і неживе, а підлягати небезпеці також може все живе і неживе.

Джерелами (носіями) небезпек є:

- природні процеси та явища;
- елементи техногенного середовища;
- людські дії, що приховують у собі загрозу небезпеки.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр).

З навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основ охорона праці» передбачено:

- для заочної форми навчання – залік;

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Поточний контроль (ПК)			ЗАЛІК (З)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤30	≤15	≤15	
≤60			≤40
Підсумкова оцінка (П) = ПК+З ≤100			

Загальний рейтинг компетентності студента складається з рейтингів з навчальної роботи (аудиторна, самостійна, індивідуальна) та підсумкового контролю (залік). При цьому максимальний рейтинг з навчальної роботи становить 60, а підсумкового контролю – 40 балів. Загальний рейтинг компетентності студента, таким чином, оцінюють за 100-бальною шкалою. Окремим студентам за активну участь у спортивно-масовій або науковій роботі, за рішенням кафедри, можна нараховувати, у межах 100 балів, додаткові бали, але не більше 20. Якщо студент не зміг отримати мінімальної кількості балів з навчальної роботи (30) або його загальний рейтинг компетентності склав менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість. Рейтинг з навчальної роботи студента складається з аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи.

Оцінювання компетентності з аудиторної роботи студента складається з оцінювання рівня теоретичних знань або практичних умінь, яке проводять у рамках рубіжного контролю з кожної теми, визначеної тематичним планом для відповідного періоду навчання (семестр, навчальний рік).

Наявність оцінок на кожному занятті не може бути обов'язковою вимогою. Проте, викладач може на кожному занятті, у рамках поточного контролю, оцінювати якість виконання студентом завдань. Оцінювання за окремою темою (завданням) проводять за наступною шкалою: «відмінно» - 5 балів, «добре» - 4 бали, «задовільно» - 3 бали, «незадовільно» - 2 бали.

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні діючих нормативних документів,

	теорії та правозастосовної практики.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні діючих нормативних документів, теорії та правозастосовної практики.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Студент, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Визначається середня оцінка за формулою.

$$\Sigma/N = \mu$$

N – кількість занять з дисципліни в семестрі

Σ – сума оцінок за всі заняття (від 1 до 5)

μ – середня оцінка

μ (середня оцінка)	AP (кількість балів)
5.0 – 4.5	30-25
4.4 – 4.0	24-20
3.9 – 3.5	19-15
3.4 – 3.0	14-10
< 3,0	< 10

Рейтинг компетентності з навчальної роботи студента визначають у кожному семестрі у такому порядку: - розраховують середній бал за семестр (з округленням результату до десятих).

У разі якщо рейтинг компетентності з навчальної роботи становить менше 30 балів, студент не допускається до підсумкового контролю, як такий, що має академічну заборгованість.

Для навчальної дисципліни БЖД та ОП засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: тестові завдання для поточного і підсумкового контролю знань, ситуативні завдання тощо.

Індивідуальна робота полягає: у підготовці студентом доповіді (реферату) за певною темою навчальної програми, визначеною викладачем, яка оцінюється у 1-15 баллів. Самостійна робота оцінюється від 1 до 15 баллів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 081 Право

на 2019/2020 навчальний рік

Основні нормативні акти

1. Конституція України
2. Акти міжнародного права
3. Міжнародне законодавство про охорону праці: Конвенції та рекомендації МОП: У 3-х томах / Упоряд. Е.М. Теличко. – К., 1997.
4. Закон України «Про охорону праці».
5. Кодекс законів про працю України.
6. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
7. Кодекс цивільного захисту України
8. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»
9. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
10. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
11. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – Х.: Одісей, 2007. – 295 с.
13. Кримінальний кодекс України. – Х.: Одісей, 2008. – 264 с.

Підзаконні акти

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
2. Гігієнічні нормативи ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.
3. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
4. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

5.НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

6.НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

7.НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

8.НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

9.НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.

10.НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.

11.НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.

12. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення».

13.ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.

14.ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.

15.ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.

16.ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації

17.НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65

18.НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.

19.Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі. Наказ МОЗ України та Держнаглядохоронпраці України від 23.09.1994 р. № 263/121.

20. ДНАОП 0.00-1-07-94.Правила будови і безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском.

21.ДНАОП 0-00-1-21-98.Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

262.ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».

23. Пожежна безпека. Нормативні акти та інші документи: У 4-х т. – К., 1997.

Підручники та навчальні посібники:

1.Гандзюк М.П., Желібо Е.П., Халимовський М.О. Основи охорони праці: Підручник. – К.: Каравела, 2005. – 393 с.

- 2.Грибан В.Г.,Негодченко О.В.Охорона праці в органах внутрішніх справ:Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2009.335 с.
- 3.Жидацький В.Ц.Основи охорони праці: Підручник. –Львів –Афіша. 2002. -318 с.
- 4.Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник. – К., 2005
- 5.Основи охорони праці: Підручник / За ред. проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
- 6.Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Основа, 2006. – 444 с.
- 7.Бедрій Я.І. Охорона праці: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2002. - 322 с.
- 8.Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
- 9.Грибан В.Г.,Негодченко О.В.Охорона праці: Навчальний посібник,2 - видання – К.: Центр учбової літератури, 2011, .266 с.
- 10.Желібо Є. П., Баранова Н. І., Коваленко В.В. Охорона праці в органах державної податкової служби. Навч. посібник для ВНЗ. Ірпінь. - 2002.
- 11.Катренко Л.А., Пістун І.П. Охорона праці в галузі освіти: Навч. посібник. – Суми: університетська книга, 2001. – 339 с.
- 12.Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
- 13.Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с.

Монографії та інші наукові видання

1. Беликов А.С. Теоретическое и практическое обоснование эффективного применения огнезащитных покрытий для снижения горючести материалов и повышения огнестойкости строительных конструкций. Днепропетровск, ПГАСиИ, 2000.- 196 с.

2 Рожков А.П. Пожежна безпека: Навч. довідник. – К., 1999. – 256 с.

Інші джерела

1. Геврик Є.О., Пешко Н.П. Гігієна праці на виробництві: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. – К.: Ельга Ніка Центр, 2004. – 276 с.
2. Грибан В.Г. Валеологія: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 256 с.
3. Жидацький В.Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів. – Львів: Афіша, 2001. – 176 с.
- 4.Норми пожежної безпеки України. 2002.
- 5.Охрана труда в электроустановках / Под ред..Князевского Б.А. – М.: Энергоатомиздат, 1985. – 376 с.
- 6.Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.

7.Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

8.Петренко В.В. Заходи пожежної безпеки в Україні. – К., 1995.

9.Про пожежну безпеку (довідково-інформац. матеріали): На допомогу керівнику, власнику, орендарю. – К., 2002. – 224 с.

Інтернет–ресурси

1.<http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).

2.<http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3.<http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.

4.<http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»

6. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

Розглянуто на засіданні кафедри «Фізичного виховання»
30.05.2019, протокол № 17

**Т. в. о. завідуючого кафедрою
фізичного виховання**

Владислав ЛАСТОВКІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
з навчально-методичної та наукової роботи

Лариса НАЛИВАЙКО

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Освітній ступінь бакалавр Спеціальність 081 Право

на 2019/2020 навчальний рік

Форма навчання **ЗАОЧНА** Обсяг 4,0 кредитів ЄКТС (120 годин)

Факультет юридичний

Курс 1 Групи Групи: ЮЗ-941/942

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	I семестр						
1	Вступ до охорони праці та безпеки життєдіяльності (БЖД)	17	2	2			15
2	Правові та організаційні питання охорони праці. Законодавче забезпечення охорони праці в Україні.	24	4	2		2	20
3	Основи фізіології та гігієни праці. Мікроклімат виробничих приміщень	22	2	2			20
4	Електробезпека. Статична та атмосферна електрика, заходи та засоби захисту	15					15
5	Пожежна безпека	15					15
6	Патогенна дія механічних, фізичних, хімічних та біологічних чинників. Техногенна безпека	15					15

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
	I семестр						
7	Надзвичайні ситуації, класифікація та характеристика Організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць у надзвичайних ситуаціях	12	2			2	10
	Разом за семестр	120	10	6		4	110
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фізичного виховання, протокол від «30» травня 2019 № 17.

**Т. в. о. завідуючого кафедрою
фізичного виховання**

Владислав ЛАСТОВКІН